

De invoering van een elektronisch leesbare sociale identiteitskaart voor alle Belgen

Frank ROBBEN*

Vanaf 1 oktober 1998 zal elke Belg, naast zijn gewone identiteitskaart, over een elektronisch leesbare sociale identiteitskaart beschikken. Deze sociale identiteitskaart, SIS-kaart genoemd, neemt de vorm aan van een beveiligde geheugenchipkaart. Op 7 februari 1997 verscheen in het Belgisch Staatsblad een koninklijk besluit met kracht van wet, dat de invoering van de SIS-kaart regelt. Dit artikel gaat na welke beweegredenen aan de grondslag liggen van dit initiatief, bespreekt het concept van de SIS-kaart, en geeft een overzicht van de juridische omkadering ervan. Bijzondere aandacht wordt tenslotte besteed aan het advies van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer over deze regeling.

1. WAAROM EEN SOCIALE IDENTITEITSKAART ?

1. Het voorstel tot invoering van een elektronische sociale identiteitskaart (SIS¹-kaart genoemd) werd medio vorig jaar geformuleerd door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. De Kruispuntbank beheert sedert 1991 een netwerk voor elektronische gegevensuitwisseling tussen de ruim 2.000 Belgische instellingen van sociale zekerheid. De soorten en het aantal berichten die over dit netwerk worden uitgewisseld, nemen van jaar tot jaar toe; in 1997 werden ruim 120 miljoen elektronische gegevensmededelingen over het netwerk verstuurd. Deze rationalisering van het informatieverkeer leidt systematisch tot een aanzienlijke administratieve ontlasting van de instellingen van sociale zekerheid en hun informanten, zoals de sociaal verzekerden en hun werkgevers, tot een snellere en juistere vaststelling van de sociale rechten, tot kostenbesparingen en tot een efficiëntere ondersteuning van de sociale beleidsvoering.

De SIS-kaart werd door de Kruispuntbank geconcipieerd als een nieuwe, complementaire schakel in het informatiseringsproces van de Belgische sociale zekerheid. Twee basisoverwegingen lagen hieraan ten grondslag.

1.1. De nood aan een elektronisch leesbaar document in het bezit van elke sociaal verzekerde, dat diens identificatienummer van de sociale zekerheid bevat

2. In de informatiesystemen van alle instellingen van sociale zekerheid wordt een sociaal verzekerde geïdentificeerd aan de hand van een uniek identificatienummer, het zgn. identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ). Het identificatienummer van de sociale zekerheid stemt overeen met het rijksregisternummer voor de personen waarvoor dergelijk nummer werd toegewezen door het Rijksregister, een gegevensbank bijgehouden in de schoot

*Mr. Frank Robben is administrateur-generaal van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, onderzoeker aan het Interdisciplinair Centrum voor Recht en Informatica van de KU Leuven, lid van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer en redacteur van dit blad.

van het Ministerie van Binnenlandse Zaken met basisidentificatiegegevens over alle natuurlijke personen ingeschreven in een Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister. Voor personen die niet zijn opgenomen in het Rijksregister, maar wel gekend zijn in de Belgische sociale zekerheid, wordt door de Kruispuntbank zelf een uniek identificatienummer toegekend volgens dezelfde structuur als het rijksregisternummer, en worden de basisidentificatiegegevens bijgehouden in de Kruispuntbankregisters.

Al het elektronische gegevensverkeer dat verloopt via het netwerk beheerd door de Kruispuntbank is gebaseerd op het INSZ. In het verwijzingsrepertorium van de Kruispuntbank, waarin wordt aangegeven welke soorten gegevens over welke concrete personen bij welke instellingen van sociale zekerheid beschikbaar zijn, en wie ze in welke omstandigheden mag verkrijgen, wordt elk persoon geïdentificeerd aan de hand van zijn INSZ. Wanneer een instelling van sociale zekerheid concreet gegevens over een bepaalde persoon via het netwerk wenst te bekomen, moet zij eerst via een inschrijving in het verwijzingsrepertorium aangeven dat zij met de betrokkene een sociaal-zekerheidsrechtelijke relatie onderhoudt en daarbij het door haar gekende INSZ en een aantal minimale identificatiegegevens meedelen. Vóór de inschrijving wordt de juistheid van het INSZ automatisch door de Kruispuntbank gecontroleerd via een elektronische vergelijking van de minimale identificatiegegevens meegedeeld door de instelling enerzijds, en de basisidentificatiegegevens die in het Rijksregister of de Kruispuntbankregisters zijn verbonden aan het betrokken INSZ anderzijds. Op die manier wordt gewaarborgd dat het INSZ waarover elke instelling van sociale zekerheid in haar lokaal informatiesysteem beschikt, correct is. In de latere inhoudelijke gegevensuitwisselingen wordt dan enkel het INSZ gebruikt als identificatiemiddel.

In geval een instelling van sociale zekerheid het INSZ van een persoon niet kent of niet te weten komt door een fonetische ondervraging van het Rijksregister of de Kruispuntbankregisters, of nog, wanneer zij ondanks de hierboven beschreven kwaliteitscontrole over een verkeerd nummer beschikt, kan zij via het netwerk over deze persoon geen (juiste) informatie bekomen. Ook blijft zij verstoken van de automatische elektronische mededeling van bepaalde gegevens via het netwerk, zoals adreswijzigingen, bewijzen van bijdragebetaling, ... Dit alles leidt ertoe dat m.b.t. deze personen het rationaliserend effect van het netwerk verloren gaat, en vaak terug moet worden gevallen op de oude, papieren gegevensinzameling rechtstreeks bij de betrokkene of zijn werkgever.

Veel van deze problemen kunnen ondervangen worden door elke sociaal verzekerde te voorzien van officieel document waarop zijn INSZ op een betrouwbare wijze vermeld staat; bij voorkeur bovendien op elektronisch leesbare wijze, zodat overtikfouten worden vermeden en een elektronisch certificaat kan worden gegenereerd als bewijs van het lezen van het INSZ vanop de officiële drager. Op dit ogenblik beschikken de Belgische verzekerden niet over dergelijk document. Weliswaar kan het rijksregisternummer op vraag van de betrokkene op de achterzijde van zijn gewone identiteitskaart worden vermeld. Omdat bij de uitreiking van de identiteitskaart nauwelijks wordt gewezen op het nut van het kennen van het rijksregisternummer, vraagt een relevant deel van de bevolking de vermelding van zijn nummer niet. Wordt het toch gevraagd, dan wordt het nummer, zonder enige vorm van kwaliteitscontrole, door de gemeente-ambtenaar manueel op een klever getikt, die op de achterkant van de identiteitskaart wordt bevestigd, wat uiteraard zeer foutgevoelig is.

Tenslotte beschikt een aanzienlijke groep personen die in de Belgische sociale zekerheid is gekend, zelfs niet over een (Belgische) identiteitskaart: men denke aan jonge kinderen of aan grensarbeiders die in België werken, maar in het buitenland wonen.

Daarom werd uiteindelijk voorgesteld aan elke sociaal verzekerde, van bij zijn geboorte tot aan zijn dood, een sociale identiteitskaart ter beschikking te stellen, waarop, naast een aantal normaal niet-wijzigende minimale identificatiegegevens ook zijn INSZ staat vermeld, in zowel visueel als elektronisch leesbare vorm.

1.2. Het vermijden van een proliferatie van sectoriële sociale zekerheidskaarten

3. Een tweede beweegreden voor de veralgemeende invoering van een elektronisch leesbare SIS-kaart is de wil om te vermijden dat steeds meer instanties betrokken bij de toepassing van de sociale zekerheid elk afzonderlijke kaarten met specifieke doeleinden zouden uitreiken aan de sociaal verzekerden. Dit leidt niet alleen tot overbodige kosten, maar ook tot een onnodige administratieve complexiteit voor de sociaal verzekerden. Op dit ogenblik reiken de ziekenfondsen reeds een magneetkaart uit aan elke rechthebbende in de gezondheidszorgverzekering, om hem toe te laten zijn verzekerbaarheidsstatuut te bewijzen ten aanzien van medische zorgverstrekkers, zoals geneesheren, apothekers e.d.m., zodat dezen op basis daarvan kunnen bepalen wat het persoonlijk aandeel is van de betrokkene in de kostprijs van de verstrekte zorgen². Sommige fondsen voor bestaanszekerheid, zoals deze van de bouwsector of de busvervoersector, reiken tewerkstellingskaarten uit aan werknemers uit deze sectoren als bewijs dat m.b.t. deze werknemers voldaan is aan de sociaal-zekerheidsrechtelijke verplichtingen.

Het was dan ook dringend tijd om deze initiatieven te coördineren en voor elke sociaal verzekerde één kaart in te voeren die voor meerdere doeleinden kan worden gebruikt. Temeer daar de technologie beschikbaar is om op dergelijke kaart informatie elektronisch te bewaren en te wijzigen gedurende de gebruiksduur van de kaart, en een selectieve toegang tot bepaalde gegevens op de kaart te waarborgen.

Overigens diende ook te worden voorkomen dat kaarten zonder veel visie zouden worden ingevoerd als middel voor elektronisch gegevenstransport tussen instellingen van sociale zekerheid. Het heeft immers geen zin de sociaal verzekerde via een chipkaart te laten instaan voor het transporteren van gegevens naar instellingen die de betrokken gegevens via het hoger beschreven netwerk kunnen verkrijgen. Het gebruik van het netwerk is immers minder belastend voor de verzekerde, sneller, goedkoper en biedt meer waarborgen inzake juistheid en beveiliging van de gegevens.

Naast de hogervermelde functie van betrouwbaar identificatiemiddel, zal de kaart dus gebruikt worden om op een elektronische wijze gegevens over het sociaal-zekerheidsrechtelijk statuut van een persoon ter beschikking te stellen aan instanties die *niet* zijn aangesloten op het netwerk van de Kruispuntbank, zoals aan apothekers of ziekenhuizen, in het licht van de toepassing van het systeem van derde betalende bij de verstrekking van zorgen.

2. RECHTSGRONDEN

4. De sociale identiteitskaart wordt ingesteld door een koninklijk besluit van 18 december 1996³, genomen in uitvoering van de sociale kaderwet van 26 juli 1996. Dit betekent dat dit koninklijk besluit, dat inmiddels werd bekrachtigd bij wet van 26 juni 1997⁴, kracht van wet heeft. Op basis van dit besluit met kracht van wet werden reeds twee uitvoeringsbesluiten uitgevaardigd. Een eerste betreft de financieringsmodaliteiten⁵, een tweede de vorm van de kaart⁶. Twee andere uitvoeringsbesluiten zullen de komende weken in het Belgische Staatsblad verschijnen. Het ene legt de specificaties vast waaraan de elektronische leesapparatuur van de sociale identiteitskaart moet voldoen; het andere beschrijft de procedures voor het aanmaken, uitreiken, bijwerken, vervangen en gebruiken van de sociale identiteitskaart en de inhoud van het centrale kaartenregister.

3. HET CONCEPT VAN DE SOCIALE IDENTITEITSKAART

3.1. Vorm en inhoud van de sociale identiteitskaart

5. De sociale identiteitskaart neemt de vorm aan van een beveiligde geheugenchipkaart, waarop enerzijds informatie wordt gedrukt die door het menselijk oog kan worden gelezen, en waarop anderzijds informatie elektronisch wordt opgeslagen in de geheugenchip. De informatie bewaard in de geheugenchip kan worden opgedeeld in twee soorten: enerzijds de openbare informatie, die kan worden uitgelezen door iedereen die over een leesapparaat beschikt; anderzijds de beveiligde informatie die op de kaart wordt opgeslagen in een gecijferde vorm, zodanig dat deze enkel kan worden gelezen door instanties die over de nodige ontcijferingssleutel beschikken. Het is mogelijk verschillende soorten informatie te gecijferen met verschillende sleutels, zodanig dat elke sleutel maar toegang geeft tot een gedeelte van de informatie.

De informatie die op de kaart wordt gedrukt en de informatie die zonder gecijfering in de geheugenchip wordt opgeslagen, is dezelfde. Het betreft het kaartnummer, de begin- en einddatum van geldigheid van de kaart, evenals doorheen de tijd stabiele basisidentificatiegegevens van de houder, meer bepaald de naam en voornaam, de geboortedatum, het geslacht en het identificatienummer sociale zekerheid (INSZ). Zoals reeds aangegeven, is het INSZ het unieke nummer aan de hand waarvan een sociaal verzekerde wordt geïdentificeerd in alle gegevensbanken van alle instellingen van sociale zekerheid en aan de hand waarvan gegevens over hem dus eenvoudig kunnen worden teruggevonden.

De informatie die in de geheugenchip op een gecijferde manier wordt opgeslagen, betreft enerzijds de informatie die nodig is voor de authenticatie van de kaart en de beveiliging van de erin voorkomende gegevens, en anderzijds de gegevens inzake de verzekerbaarheidstoestand van de houder in de gezondheidszorgverzekering, die nodig is opdat de zorgverstrekkers bij toepassing van het systeem van derde betalende op een correcte wijze het persoonlijk aandeel van de betrokkene in de betaling van de zorgen zouden kunnen vaststellen. Deze laatste gegevens kunnen enkel worden gelezen met behulp van een sleutel die ligt vervat in een professionele processorchipkaart die aan elke zorgverstrekker zal worden uitgereikt. Meer bepaald gaat het om volgende gegevens: de aanduiding van het ziekenfonds

waarbij de houder van de kaart is aangesloten, zijn aansluitingsnummer bij dat ziekenfonds, zijn verzekeraarstoestand en het feit of al dan niet is voldaan aan de voorwaarden om te genieten van de sociale franchise. De sociale identiteitskaart vervangt dus de bestaande ziekenfondskaart, de kleeftbriefjes die nu op geneesmiddelenvoorschriften moeten worden geplakt en het lidmaatschapsboekje bij het ziekenfonds.

Indien dit nuttig mocht blijken voor de toepassing van de sociale zekerheid, kunnen op de kaart later nog andere gegevens worden toegevoegd mits dit wordt toegestaan bij een koninklijk besluit overlegd in Ministerraad en genomen na advies van het Toezichtscomité opgericht bij de Kruispuntbank. Zoals reeds aangegeven, kan een selectieve toegang tot de informatie georganiseerd worden door het gebruik van verschillende vercijferingsleutels.

6. De sociale identiteitskaart zal een geldigheidsduur hebben van 5 jaar. Enkel de vercijferde gegevens, uiteraard met uitzondering van gegevens nodig voor de authenticatie en de beveiliging van de in de geheugenchip opgeslagen informatie, kunnen gedurende deze periode worden geactualiseerd. Wat betreft de verzekeraarstoestand van de houder in de gezondheidszorgverzekering gebeurt dit in principe jaarlijks.

7. Strafrechtelijke sancties zijn voorzien bij het onrechtmatig opslaan, wijzigen of wissen van elektronische gegevens in de kaart of het wijzigen van de verwerkings- of overbrengingsmethoden van de gegevens.

3.2. De leesapparatuur

8. De elektronische gegevens opgeslagen op de sociale identiteitskaart zullen kunnen worden gelezen aan de hand van elk leesapparaat dat voldoet aan een aantal technische specificaties die gebaseerd zijn op internationale standaards en bij koninklijk besluit zullen worden vastgelegd. Er wordt naar gestreefd om zoveel mogelijk leesapparaten die op dit ogenblik reeds beschikbaar zijn voor het lezen van elektronische betaalkaarten of elektronische-handtekeningkaarten, ook te kunnen gebruiken voor het uitlezen van de sociale identiteitskaart. Op die manier worden reeds gedane investeringen zoveel mogelijk gevaloriseerd.

Het ontwerp van uitvoeringsbesluit tot vaststelling van de technische specificaties werd in juni 1997 genotificeerd aan de Europese Commissie in uitvoering van de Richtlijn 83/189/EEG van de Raad van 28 maart 1983 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften. Krachtens die richtlijn moeten de Lid-Staten de tekst van technische specificaties die ze wensen uit te vaardigen, aan de Commissie betekenen. De Commissie brengt deze specificaties vervolgens ter kennis van de andere Lid-Staten, die over een termijn van 3 maanden beschikken om hun gemotiveerde opmerkingen mee te delen. Met deze opmerkingen moet dan, voorzover mogelijk, rekening worden gehouden bij de uitwerking van de definitieve specificaties. M.b.t. de voorgelegde ontwerp-specificaties voor de leesapparatuur van de sociale identiteitskaart werd evenwel geen enkele opmerking geformuleerd. Inmiddels kunnen ze reeds door elke belangstellende worden gedownload vanop de internetsite van de Kruispuntbank of bij de Kruispuntbank schriftelijk worden bekomen⁷.

Het uitvoeringsbesluit voorziet dat personen die leesapparatuur ter beschikking wensen te stellen op voorhand een referentiedossier moeten indienen bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, waarin enerzijds de conformiteit van het leesapparaat wordt aangetoond met de technische specificaties, en dat anderzijds de nodige gebruikers- en technische handboeken m.b.t. het betrokken apparaat bevat. De Kruispuntbank kent aan elk correct samengesteld referentiedossier een referentienummer toe, dat door de leverancier van het leesapparaat zowel zichtbaar als elektronisch leesbaar in het leesapparaat moet worden vermeld. De lijst van de referentiedossiers en de dossiers zelf zijn bij de Kruispuntbank consulteerbaar. Bovendien wordt het fabriceren, bezitten of in omloop brengen van leesapparatuur die niet voldoet aan de technische specificaties strafrechtelijk gesanctioneerd.

3.3. Toepassingsgebied

9. De sociale identiteitskaart zal worden uitgereikt aan alle personen die vallen onder het toepassingsgebied van de Belgische sociale zekerheid, ongeacht hun leeftijd of hun sociaal of professioneel statuut (werknemers, ambtenaren, zelfstandigen, werklozen, gepensioneerden, ...). In totaal gaat het over ongeveer 10.500.000 kaarten.

Er zal echter geen sociale identiteitskaart worden uitgereikt aan personen die een Belgisch rust- of overlevingspensioen genieten, maar hun hoofdverblijfplaats hebben in het buitenland, noch aan personen met een hoofdverblijfplaats in het buitenland die beheerder zijn van een vennootschap in België.

3.4. Uitgifteprocedure en -termijn

10. De sociale identiteitskaart zal tegen 1 oktober 1998 worden uitgereikt door de verzekeringsinstellingen in de gezondheidszorg. De personen die aangesloten zijn bij een verzekeringsinstelling in de gezondheidszorg (de 5 landsbonden van ziekenfondsen, de Hulpkas voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering en de kas van de NMBS), de Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden en sommige personen gekend bij de Dienst voor Overzeese Sociale Zekerheid, verkrijgen hun sociale identiteitskaart automatisch. De andere personen moeten daartoe een aanvraag doen bij een verzekeringsinstelling in de gezondheidszorg van hun keuze.

De verzekeringsinstellingen staan in voor het aanmaken van de sociale identiteitskaart en het beheer van verlies, diefstal, ... van de kaart.

11. De identificatiegegevens zullen op de kaart worden vermeld op basis van de informatie beschikbaar in het Rijksregister of de Kruispuntbankregisters. De informatie m.b.t. de verzekerbaarheidstoestand in de sector van de gezondheidszorgen zal worden vermeld op basis van de gegevens beschikbaar bij de ziekenfondsen.

12. Een register van de uitgegeven kaarten, met aanduiding van hun geldigheidsperiode en de identificatienummers van de sociale zekerheid van de houders, zal centraal worden bijgehouden op de Kruispuntbank. Het zal worden gevoed door de verzekeringsinstellingen en raadpleegbaar zijn door de instellingen van sociale zekerheid en de sociale inspectiediensten

via het netwerk van de Kruispuntbank.

3.5. Gebruik van de sociale identiteitskaart

13. Alle sociaal verzekerden zullen de sociale identiteitskaart moeten voorleggen aan
- de instellingen van sociale zekerheid, in het kader van de toepassing van de sociale zekerheid;
 - de instanties die in het kader van de toepassing van de sociale zekerheid, het arbeidsrecht of de fiscaliteit aangiften moeten doen van gegevens m.b.t. de houder van de kaart, zoals de werkgever of de pensioenuitbetalende instanties;
 - de zorgverstrekkers, bij toepassing van de regeling van derde betalende;
 - de sociale inspectiediensten bij de uitvoering van hun opdrachten;
 - de fiscale administraties belast met de vestiging en de invordering van de inkomstenbelasting;
 - de (inter)bedrijfsgeneeskundige diensten met het oog op de identificatie van de titularis van de kaart.

De vijf eerstvermelde instanties zijn, binnen het kader van de vermelde doeleinden, overigens verplicht om de kaart op te vragen en de erop voorkomende informatie, waartoe zij toegang hebben, te gebruiken.

Andere instanties dan de hiervoor vermelde mogen de sociale identiteitskaart niet opvragen, tenzij zij hiertoe specifiek worden gemachtigd door een koninklijk besluit, genomen na advies van het Toezichtscomité ingesteld bij de Kruispuntbank. Wanneer zij dit toch zouden doen, kunnen zij strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

3.6. Kostprijs van de sociale identiteitskaart

14. De sociale identiteitskaart zal aan de sociaal verzekerden gratis worden uitgereikt. De kostprijs ervan wordt gedragen door de ziekteverzekering. Vermits in de toekomst nog slechts één kaart zal worden uitgereikt over een periode van 5 jaar, in plaats van één of meer magneetkaarten per jaar op dit ogenblik, is de kostprijs per persoon echter lager dan in het huidige systeem. De kostprijs van een sociale identiteitskaart, inclusief verzendingskosten, bedraagt ongeveer 55 BEF.

De sociaal verzekerden zullen wel een bijdrage moeten betalen, indien zij hun kaart verliezen of indien deze gestolen wordt, en ze een nieuwe kaart nodig hebben.

4. VOORDELEN VAN DE SOCIALE IDENTITEITSKAART

15. Het feit dat de sociaal verzekerde beschikt over een officieel document waarop zijn INSZ op een betrouwbare wijze staat vermeld en dat moet worden getoond bij elk contact met een instelling van sociale zekerheid, zal in de eerste plaats leiden tot een snellere en juistere dienstverlening aan de verzekerde. Vooreerst zal de beschikbaarheid van het (juiste) INSZ in de gegevensbanken van de instellingen van sociale zekerheid verhogen. Bovendien zal ook elke instelling die het netwerk wil ondervragen, systematisch beschikken over het juiste

INSZ. Daardoor zullen de gegevens die nodig zijn voor de vaststelling van de sociale rechten via het netwerk van de Kruispuntbank vlugger, vaker en met meer juistheidswaarborgen kunnen worden opgezocht. De sociaal verzekerde zal dan ook minder vaak gedetailleerde informatie moeten verstrekken aan verschillende instellingen van sociale zekerheid en de sociale rechten zullen sneller en correcter kunnen worden vastgesteld.

16. De sociale identiteitskaart kan ook worden gebruikt als basis voor de vermelding van het INSZ nummer op elke aangifte die de werkgever of andere instanties, zoals de uitbetalers van extra-legale pensioenen, moeten doen over een sociaal verzekerde. Daardoor worden de werkgevers en deze andere instanties ontlast van de opvraging van dat nummer bij het Rijksregister of een instelling van sociale zekerheid, en van de tijdrovende nabehandeling van bijkomende vragen die instellingen van sociale zekerheid of de fiscale administratie stellen ten gevolge van het ontbreken van het nummer. In geval van een elektronische aangifte kan het nummer op de kaart zelfs gewoon worden uitgelezen.

De verwerking van deze aangiften kan door de ontvangende instellingen dan ook veel efficiënter geschieden, in het bijzonder wanneer op basis van dat nummer gegevens over de betrokken persoon afkomstig vanuit verschillende bronnen moeten worden samengebracht. Een goed voorbeeld hiervan is het pensioenkadaster, dat in onderling overleg tussen de betrokken instellingen van sociale zekerheid is hervormd sedert 1 januari 1997, en waarin alle pensioenvoordelen die aan een persoon worden uitbetaald door diverse instanties moeten worden samengebracht met het oog op de vaststelling van bijdragen of fiscale voorheffingen op de per persoon gecumuleerde bedragen of met het oog op het aanmaken van pensioenstatistieken. Zonder een aangiftesysteem waarbij het INSZ systematisch wordt vermeld, wordt het correct samenbrengen van de gegevens per persoon aanzienlijk bemoeilijkt.

17. De vermelding van het INSZ op de sociale identiteitskaart onder elektronisch leesbare vorm laat bovendien toe elektronische leesapparatuur te gebruiken aan loketten van instellingen van sociale zekerheid, bij werkgevers of in andere situaties waarin de sociaal verzekerde zich ten aanzien van de sociale zekerheid dient te identificeren, en vermijdt aldus onnodig overtuikwerk. Het certificaat dat bij het elektronisch lezen van de sociale identiteitskaart automatisch wordt gegenereerd, kan in elke fase van het latere verwerkingsproces van de gegevens dienst doen als bewijs van de betrouwbaarheid van het meegedeelde INSZ en telkens opnieuw verrichte juistheidscontroles vermijden.

18. Aan de hand van de sociale identiteitskaart kan de sociaal verzekerde ook rechtstreeks of via zijn werkgever elektronisch toegang krijgen tot bepaalde gegevens die over hem worden bijgehouden bij de diverse instellingen van sociale zekerheid en de fiscale administratie. Op die manier kan de openbaarheid van bestuur aanzienlijk verhoogd worden.

19. De overgang van een niet veilig actualiseerbare magneetstripkaart per titularis naar een wel veilig actualiseerbare, elektronisch leesbare geheugenchipkaart voor elke titularis of persoon ten laste, biedt de zorgverstrekkers tenslotte veel meer waarborgen inzake de juistheid van de verzekerbaarheidsgegevens op de kaart, die ze trouwens vanop hun leesapparaat in connectie met de computer van de ziekenfondsen kunnen actualiseren in

geval van twijfel. Bovendien laat het hen toe de identificatie- en verzekerbaarheidsgegevens op de kaart elektronisch over te nemen in hun bestanden, zodat ze niet meer systematisch gegevens vanop papieren vignetten moeten overtikken.

5. HET ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

20. In juni 1997 heeft de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer een advies uitgebracht m.b.t. het basisbesluit tot invoering van de sociale identiteitskaart⁸. De Commissie erkent daarin de voordelen van de invoering van dergelijke kaart, maar waarschuwt tegelijkertijd voor een systematische uitbreiding van de gegevens vermeld in de geheugenchip van de kaart en van de gebruiksmogelijkheden van de kaart, waardoor steeds grotere risico's zouden ontstaan voor de persoonlijke levenssfeer. Daarenboven is de Commissie van oordeel dat de doeleinden waarvoor de sociale identiteitskaart kan worden gebruikt door de fiscale administraties in het basisbesluit niet voldoende duidelijk zijn gepreciseerd, evenmin als de veiligheidsmaatregelen ter voorkoming of beperking van misbruiken bij fabricatie of gebruik van de kaart.

21. Het risico van een ongebreidelde uitbreiding van de inhoud en de gebruiksmogelijkheden van de kaart is reeds in het basisbesluit zelf ingeperkt, doordat dergelijke uitbreiding slechts kan geschieden bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en na advies van het door het parlement bij de Kruispuntbank benoemde Toezichtscomité, dat specifiek belast is met het toezicht op een afdoende bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sociale zekerheid, en t.a.v. wier beslissingen de Commissie een evocatierecht kan uitoefenen indien de algemene beginselen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het gedrang komen⁹. Met de twee andere bemerkingen van de Commissie werd rekening gehouden bij de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten. Daarin wordt o.m. aangegeven dat het gebruik van de sociale identiteitskaart door de fiscale administraties enkel mag geschieden met het oog op de vestiging en de vordering van de inkomstenbelastingen door uitdrukkelijk benoemde administraties van het Ministerie van Financiën. Ook wordt de procedure voor de fabricatie van de kaarten nauwkeurig beschreven, met bijzondere aandacht voor veiligheidsmaatregelen, en wordt het hoger beschreven systeem van vercijfering van en selectieve toegang tot de gegevens vermeld in de geheugenchip georganiseerd. Krachtens het basisbesluit leidt de niet-naleving van deze bepalingen tot strafsancities.

6. BESLUIT

22. De elektronisch leesbare sociale identiteitskaart die in 1998 aan alle Belgen zal worden uitgereikt, vormt, na de oprichting van een netwerk voor elektronische gegevensuitwisseling tussen alle instellingen van sociale zekerheid, een nieuwe, belangrijke schakel in het informatiseringsproces van de Belgische sociale zekerheid. De kaart zal enerzijds dienst doen als een betrouwbaar elektronisch identificatiemiddel van de sociaal verzekerde, waardoor de efficiëntie en de kwaliteitswaarborgen van het gegevensverkeer over het netwerk van de sociale zekerheid aanzienlijk zullen verhogen. Anderzijds zal ze worden gebruikt als drager om op een elektronische wijze gegevens over het sociaal-zekerheidsrechtelijk statuut van een persoon ter beschikking te stellen aan instanties die *niet* zijn aangesloten op het netwerk van

de sociale zekerheid. Een eerste toepassing hiervan vormt de beschikbaarstelling in elektronische vorm van de gegevens over het verzekerbaarheidsstatuut in de gezondheidszorgverzekering aan medische zorgverstrekkers ter vervanging van papieren, over te tikken kleefbriefjes.

Op die manier wordt een verdere stap gezet naar een optimalisering van de dienstverlening aan de sociaal verzekerden en een maximale administratieve ontlasting van alle bij de sociale zekerheid betrokken partijen.

De hele operatie is bovendien aanzienlijk kostenbesparend en poogt maximaal gebruik te maken van bij de betrokken partijen reeds beschikbare leesapparatuur.

Noten

1. SIS staat voor 'Sociaal InformatieSysteem', 'Système d'Information Social' of 'Sozialer InformationsSystem'.
2. In België wordt door heel wat soorten medische zorgverstrekkers het systeem van derde betalende toegepast. Dit komt erop neer dat de patiënt aan de zorgverstrekker enkel dat gedeelte van de kostprijs van de verstrekte zorg betaalt dat niet ten laste wordt genomen door de ziekteverzekering (het zgn. persoonlijk aandeel of remgeld). Het gedeelte van de kostprijs van de zorg dat door de ziekteverzekering ten laste wordt genomen, wordt door het ziekenfonds dan rechtstreeks aan de zorgverstrekker uitbetaald. Het persoonlijk aandeel van een persoon in de kosten van de verstrekte zorg varieert evenwel naargelang het sociaal statuut (werknemer, zelfstandige, gepensioneerde, ...) van de betrokkene of van de rechthebbende te wiens laste hij is.
3. Koninklijk besluit van 18 december 1996 houdende maatregelen met het oog op de invoering van een sociale identiteitskaart ten behoeve van alle sociaal verzekerden, met toepassing van de artikelen 38, 40, 41 en 49 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, B.S., 7 februari 1997, 2428.
4. Artikel 9, 1° van de wet van 26 juni 1997 tot bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, B.S., 28 juni 1997, 17344.
5. Koninklijk besluit van 31 januari 1997 tot uitvoering van de artikelen 4, vijfde lid, en 16 van het koninklijk besluit van 18 december 1996 houdende maatregelen met het oog op de invoering van een sociale identiteitskaart ten behoeve van alle sociaal verzekerden, met toepassing van de artikelen 38, 40, 41 en 49 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, B.S., 28 februari 1997, 4249.
6. Koninklijk besluit van 19 juni 1997 tot uitvoering van artikel 4, eerste lid van het koninklijk besluit van 18 december 1996 houdende maatregelen met het oog op de invoering van een sociale identiteitskaart ten behoeve van alle sociaal verzekerden, met toepassing van de artikelen 38, 40, 41 en 49 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, B.S., 11 juli 1997, 18441, erratum B.S., 18 juli 1997, 18883.
7. Zie de mededeling met betrekking tot de specificaties van de leesapparatuur voor de sociale identiteitskaart, B.S., 11 juli 1997, 18480. De internetsite bevindt zich op <http://socialsecurity.fgov.be/ksz-bcss> en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid is gesitueerd in de Sint-Pieterssteenweg 375 te B-1040 Brussel.
8. Advies nr. 12/97 van 30 april 1997 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer betreffende de sociale identiteitskaart.
9. Zie artikel 44 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, B.S., 22 februari 1990.